

Pályorientáció fejlesztése Hargita megyében

A fiatalok külföldi munkavállalása, a lesújtó érettségi eredmények, a fiatalok munkanélküli-arányának növekedése egyre aggasztóbb méreteket ölt megyénkben, így a fiatalokat célzó szakszerű pályaválasztási tanácsadás nagyobb prioritást kell hogy élvezzen térségünkben.

A tanulóknak és a társadalom érdekeinek is leginkább megfelelő életpálya megtalálásához, az arra való felkészüléshez segítségre van szükség. Ezt a segítséget a diákoknak részint az iskolától, részint pedig iskolán kívüli tanácsadó intézményektől kell megkapniuk, pályorientációs programok, illetve pályaválasztási és életút-tanácsadásra hivatott szakmai szolgáltatások formájában.

Tudatában vagyunk annak, hogy a pályorientáció nem egyszeri esemény, hanem egy folyamat, és mint minden tájékoztató jellegű folyamat, a megfelelő döntést készíti elő.

Ahhoz, hogy jó döntést hozhassunk ebben a fontos kérdésben, négy dolog szükséges:

1. Nagyjából reális kép önmagunkról. Ebben különösen azoknak a tulajdonságoknak és képességeknek a feltérképezése fontos, melyek a későbbi pálya betöltéséhez szükségesek.
2. Széles körű ismeretek a választható szakmákról
3. A munkaerő piaci környezetének ismerete. Ugyanakkor érdemes figyelembe venni például azt, hogy milyen szintű a túlképzés, milyenek az elhelyezkedési lehetőségek az adott területen.
4. A képzési lehetőségekre vonatkozó ismeretek

Problémák:

- Sikertelen érettségik, lesújtó érettségi eredmények; fiatal munkanélküliek, a végzős diákok körében a munkanélküliek aránya még mindig magas.
- A szakképzés a rendszerváltás vesztesei közé tartozik térségünkben, hiszen ez a terület teljes mértékben háttérbe szorult az átalakult oktatási rendszerben. Az ezredforduló óta a szakképzés megítélése alacsony a tanulók és a többi érintett körében.
- Az érdeklődők rendelkezésére álló portálok, amelyek fontos munkaerőpiaci, képzési/szakképzési, köz- és felnőttképzési információkat nyújtanak, nem tartalmazznak megfelelő mennyiségű és naprakész információkat. Itt megemlítenénk az online platformok közül az <http://www.via-consiliere.ro/> weboldalt – hiányoznak a kisfilmek, az oktatási minisztérium támogatásával működik a

<http://3ani.alegetidrumul.ro/> portál, amely a szakoktatásra vonatkozóan sajnos nem tartalmaz naprakész információkat, vagy fizetni kell a Cognitrom Carrier Planner online platform tartalmának eléréséért:

<http://www.ccponline.ro/Login.aspx?loginRedirect=%2fdefault.aspx>

- A pályaaorientációs szolgáltatások hiánya, ami nagymértékben hozzájárul a nem tudatos pályaválasztáshoz, növeli a képzés során a lemorzsolódást, valamint a sikertelen pályaválasztások számát. Magas azoknak az aránya, akik nem abban a szakmában helyezkednek el, amelynek gyakorlására éveken keresztül készültek.
- Az V–VIII. osztályosok számára nem létezik kerettanterv, nincs üzemlátogatás. A IX–XII. osztályosok kerettantervében nincs megadva a minimális óraszám, az osztályfőnöki órák alkalmával tartják a pályatanácsadási órákat.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a pályaaorientációs, pályaválasztási programok fejlesztésére, a pályaaorientációs tevékenység megreformálására hangsúlyt kell fektetnünk a továbbiakban. A tanulók tanácsstalanságára megoldás keresése, a pályaválasztási dilemma eldöntése, a környezet és a diák pályaelképzelésének harmonizálása nem csupán az osztályfőnök, az iskolai tanácsadók munkájához tartozik, hanem valamennyi szaktanár nevelési célkitűzésének is része kell hogy legyen. Valamennyi tanár célkitűzésének tartalmaznia kell a személyiségformálást, így a pályaválasztási érettség megalapozását is.

A szülőknek is be kell látniuk, hogy nemcsak az elméleti oktatásban, hanem a szakképzésben is vannak lehetőségek, egy jó szakma felér egy diplomával, és nem minden diploma ér fel egy jó szakmával.

Hargita Megye Tanácsa fontosnak tarja, hogy a pályaaorientációs tevékenységek minőségének javításával és kiterjesztésével a diákok, fiatalok egy olyanfajta önismeretre tegyenek szert az iskolapadokban amely a tudatos pályaválasztás szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal pedig esélyt kaphatnak az itthon boldogulásra. Éppen ezért az idei *Ifjúsági tevékenységeket támogató programok 2016-os évre* pályázati kiírásunkban belefoglaltuk a pályaaorientációs szakmai tevékenységek, szakmai tapasztalatcserék támogatását is.

Fontosnak tartjuk, hogy a pályaválasztás előtt álló diákokat, szüleiket segítsük, hogy az iskolát, szakmát választó fiatalok képesek legyenek megfelelő döntést hozni, annak érdekében, hogy később jó eséllyel indulhassanak a munkaerőpiacon. Fontosnak tartjuk, hogy már az általános iskola hetedik osztályában megkaphassák a kellő információkat. A hetedik és nyolcadik osztályos diákok életében az egyik legfontosabb döntés a pályaválasztás, a továbbtanulás.

Ezzel szemben a tapasztalataink azt mutatják, hogy nagyon távol áll még tőlük a munka világa, tájékozatlanok a témában, és nagyon bizonytalanok.

A legtöbb esetben a legnagyobb probléma az információnak és a kellő önismeretnek a hiánya. Nincsenek tisztában a lehetőségeikkel, többnyire a képességeikkel, készségeikkel sem.

A másik nagy probléma, hogy sajnos a legtöbb esetben nem rendelkeznek kellő ismerettel sem az egyes szakmákról, sem a duális szakképzés rendszeréről, sem a keresett és hiányszakmákról.

Továbbá fontosnak tartjuk, hogy a **pályaorientáció és az életpálya-tervezési tanácsadás** segítséget nyújtson a döntésben mindazoknak, akik terveik megvalósításához keresik a megfelelő képzési formákat, intézményeket, legyen szó akár az első diploma megszerzéséről, akár pályamódosításról vagy a további tanulmányok kiválasztásáról.

A pályaorientációs tevékenységek, programok megszervezésében és lebonyolításában fontos szerepet tölt be a **Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás Központ**, amelynek feladata, hogy csoportos és egyéni tanácsadással, osztályfőnöki órákon való előadásokkal, tematikus tevékenységi körökkel, pszichopedagógiai tanácsadási tevékenységekkel biztosítsa a diákok tájékozódási lehetőségeit.

Szorgalmazzuk, hogy a **Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás Központ** az alábbi iskolairányítási, pályaorientációs programokon, tevékenységeken keresztül megerősítse és továbbra is fejlessze a pályaorientációs tevékenységét a 2015–16-os tanévben is: sulibörze, pályabörze, szociopszichopedagógiai ankétok, a fogyatékkal élők iskolai irányítása, fókuszcsoportos beszélgetések.

Jövőbeni lépések, irányvonalak

- Létre kell hozni, fejleszteni kell a pályaorientációs és munkaerőpiaci tanácsadás rendszerét, amelynek kezdése ajánlott az általános iskola 7. és 8. osztályától.
- Fontosnak tartjuk, hogy a Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás Központja ráerősítsen a tanácsadó tanárok pályaorientációs tevékenységére – workshopok szervezésével, tanműhely, tangazdaságok/üzemek látogatásával, nyílt napok szervezésével, a jó példákat bemutatásával, amelyek a társadalmi tudatformálást, mentalitásváltást segítik elő a szülők, diákok körében.
- Továbbá fontosnak tartjuk, hogy a Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás Központ naprakészen működtesse a www.hovatovabb.ro, www.incotromerg.ro **pályaorientációs online platformot**, amelyen szülő, diák tanuló, fiatal, tanár, osztályfőnök minden információt megkap egy helyen, úgymint: pályaismeretek, oktatási rendszerben/oktatási rendszeren kívül működő szakképzési intézmények ajánlatai, a munkaügyi hivatal adatai, munkahelyajánlatok, karrierépítési tanácsadó irodák felnőtteknek stb. témakörökben.
- Az oktatási rendszerben létező **pályaorientációs tevékenységek népszerűsítése a sajtóban, a diákok, szülők tájékoztatása** céljából. A gyerekek mellett a **szülők**

tájékoztatását is kiemelten fontosnak tartjuk, hiszen a szülővel együtt hozza meg a gyermek a végső döntést.

Összegzés:

Célunk az, hogy a munkaerőpiacon megjelenő hiányszakmákat csökkentsük, akár csak a végzős diákok körében a munkanélküliséget, azaz hogy a diákok a képzésüknek megfelelően tudjanak elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

Hisszük azt, hogy a gondos körültekintéssel kiválasztott pálya biztos jövőt hoz a későbbiekben a diákoknak.